

# SLOVENSKI NAROD.

Izhaja vsak dan zvečer izvenredne nedelje in praznike ter velja po pošti prejemati na avstro-ogrsko dežele za vse leto 25 K, za pol leta 13 K, za četrt leta 6 K 50 h, za en mesec 2 K 30 h. Za Ljubljano s pošiljanjem doma za vse leto 34 K, za pol leta 12 K, za četrt leta 6 K, za en mesec 2 K. Kdor hodi sam ponj, plača za vse leto 22 K, za pol leta 11 K, za četrt leta 5 K 50 h, za en mesec 1 K 90 h. — Za Nemčijo celo leto 28 K. Za vse druge dežele in Ameriko celo leto 30 K. — Na naročbo brez istodobne vplačilne naročnine se ne ozira. — Za oglasila se plačuje od petertostne peti-vrste po 14 h, če se oglasila tiska enkrat, po 12 h, če se tiska dvakrat in po 10 h, če se tiska trikrat ali večkrat. — Dopisi naj se izvolijo frankovati. — Rokopisi se ne vračajo. — Uredništvo in upravljalstvo je v Knafovih ulicah št. 5. — Upravištvu naj se blagovolijo pošiljati naročnine, reklamacije, oglasila, t. j. administrativne stvari.

Uredništva telefon št. 34.

Posamezne številke po 10 h.

Upravištvu telefon št. 85.

## Zopet kršenje zakona na korist klerikalcem.

Nulla dies sine linea! Ne preide skoraj dan, da ne bi imeli zabeležiti novega kršenja veljavnih zakonov po naši deželni vladi, seveda vselej na korist klerikalne stranke.

Gospod deželni predsednik Božidar Schwarz hoče, kakor se zdi, na vsak način v protipostavnostih doseči rekord, zato ne zamudi nobene prilike, da bi je ne porabil, kadar se gre za to, da se zopet lahko postavi na glavo kaka veljavna postavna določba, ako to zahtevajo njegovi klerikalni zavezniki.

Kakor je znano, je »Krščansko-socialna zveza« jela pred par tedni razprodajati svoje vžgalice, dasi ni imela po zakonitih določbah nobene pravice do tega.

To prodajo so klerikalci zasnovali kot konkurenčno podjetje vžgalicam »Družbe sv. Cirila in Metoda«. Da proti takšni umazani konkurenci, ki ima zgolj namen oškodovati našo šolsko družbo, nismo mogli molčati, je naravno.

Dasí nerada, je vendarle oblast, uvažuje naš upravičeni protest, prepovedala prodajo klerikalnih vžgalic, ker ni imela »Krščansko-socialna zveza« v to nobene postavne legitimacije.

Klerikalci so bili momentano v hudi zadregi.

Ker pa so vedeli, da lahko na barona Schwarza računajo v vsakem slučaju, tudi takrat če je treba na korist klerikalne stranke eventualno kršiti zakone, so si izbrali najenostavnejšo pot, ki vodi k cilju: izpremenili so pravila »Krščansko-socialne zveze«, in sicer §§ 3. in 4.

V teh dveh točkah so označeni nameni in sredstva društva.

§ 3. starih pravil se je glasil, da je namen »Krščansko-socialne zveze« prirejati predavanja, zabave, koncerte, snovati knjižnice, godbe itd. V § 4. je bilo navedeno, da so sredstva društva a) darila, b) članarina in c) volila.

Ta dva paragrafa so premeteni klerikalci spremenili tako, da so v § 3. vrinili pod č) pasus »Zalaga in razpečava razno blago«, v § 4. pa stavek »Dobiček pri razpečavanju blaga«.

Tako spremenjena pravila so se predložila vladi v odobrenje.

In uslužna vlada je seveda hitela ustreči klerikalni prošnji ter je z največjo naglostjo po preteku par dni odobrila pravila in sicer, kakor pravi, v smislu zak. z dne 15. novembra 1867. o društvenem pravu.

§ 2. zakona z dne 15. novembra 1867. št. 134. drž. zakonika o društvenem pravu pa določa: »Društva in družbe, ki merijo na dobiček, potem vsa društva za bankine, kreditne in zavarovalne posle, istotako rentni zavodi, hranilnice in zastavnice izvzemajo se veljavi tega zakona ter stoji pod posebnimi nanje se nanašajočimi zakoni.«

Iz citiranega paragrafa je jasno razvidno, da je vlada flagrantno kršila zakon, ko je potrdila spremenjena pravila »Krščansko-socialne zveze« v smislu zakona z dne 15. novembra 1867.

Društvo, čigar namen je glasom pravil, »razpečavati razno blago«, čigar sredstvo je »dobiček iz razpečanega blaga«, spada nesporno med tista društva, ki se ne smejo presojati po društvenem zakonu z dne 15. novembra 1867., kar izrečno določa gori citirani § 2. tega zakona.

Jasno je, da je »Krščansko-socialna zveza« po svojih spremenjenih pravilih »društvo, ki meri na dobiček«. Kot takemu pa bi morala vlada po § 2. društvenega zakona odreči odobrenje.

Ta ga ni storila? Zakaj ne? Mogoče je dvoj. Ali je dotični referent tak ignoran, ki ne pozna niti najenostavnejših določb društvenega zakona, ki jih pozna vsak politični otrok, ali pa je vlada vedoma in namenoma kršila zakon, samo da ustreže želji in prošnji svojih zaveznikov klerikalcev.

Ako je zakrivil protizakonito odobrenje pravil »Kršč. soc. zveze« referent, je pokazal s tem nele svojo fenomenalno nevednost, nego pred vsem svojo absolutno nesposobnost za svoj mu odkazani uradni posel.

Ta uradnik ne sme niti trenotka več ostati na svojem mestu in poslati se ga mora nemudoma tja, ka-

mor edino spada, — v zaslužni pokoj.

Ako pa je vlada, dasi so ji bile znane določbe § 2. društvenega zakona z dne 15. novembra 1867. številka 134. drž. zakonika, vendarle odobrila spremenjena pravila »Kršč. soc. zveze«, je s tem na nečuten način kršila postavno in jo je treba zato energično poklicati na odgovornost.

Ali so zakoni samo za maso, ki se imenuje »misera contribuens plebs«, ali so tudi za vladne organe?

Po svojih zdravih možganih bi sodili, da so zakoni merodajni za vse brez razločka, torej tudi za gospoda Božidarja Schwarza, četudi je ta slučajno deželni predsednik kranjski in obenem, kakor se zdi, izvršilni organ bodoče ekscelence g. dr. Ivana Susteršiča!

Menda še vedno živimo na Kranjskem, v Avstriji, ne pa v kakšnem turškem sandžaku, kjer je paša absoluten gospodar in vzvišen nad vse zakone!

Zdi se sicer, kakor da bi gospod Božidar Schwarz skušal v naši deželi kranjski uvesti turške razmere, turško anarhijo. No, bog je sicer visoko, toda — car menda ni dalek!

Menimo vsaj, da v Avstriji še nismo prišli tako daleč, da bi bilo vsakemu deželnemu predsedniku dano na svobodo paševati, kakor bi se mu zljubilo in kakor bi mu bilo drago!

Zato smo prepričani, da bo dobil plačilo za svoje protizakonitosti tudi gospod baron Schwarz in če bo treba v to svrhu napeti tudi drugačne strune, kakor smo jih bili doslej vajeni ubirati proti njemu.

## Državni zbor.

Dunaj, 30. aprila. Vsled zmedenega položaja je bila današnja seja le formalna. Predčitalo so se le došle vloge, a ministri so odgovarjali na interpelacije, ki so bile podane pred velikimi počitnicami. Prihodnji ponedeljek se začne razpravljati o nujnem predlogu posl. grofa Kolowrata o zvišanju rekrutnega števila za deželno brambo. Do tedaj pa se bo ministriški predsednik pogajal s strankami, da pridobi temu nujnemu predlogu dvotretjinsko večino. Ker krona zahteva pravočasno rešitev rekrutne predloge, je baron Beck izjavil, da poda demisijo celokupnega ministva, ako se mu

ne posreči pridobiti dvotretjinske večine. (Situacija se brezdvomno spreobrne v prilog vladi, odkar ni več med živimi ministri Peschke, s katerim so bile solidarne nemške stranke. Opomba uredn.)

V začetku današnje seje je bilo podanih nenavadno mnogo interpelacij, ker so poslanci pač imeli v počitnicah čas, jih kovati. Nemško-nacionalni poslanci so interpelirali zaradi najnovejših jezikovnih konfliktov pri poštah in sodiščih na Češkem. Posl. Hribar je predlagal zvezo med istrsko državno železnico in alpskimi železnicami. — Posl. dr. Korošec je interpeliral justičnega ministra, zakaj so bili Slovenci izključeni od udeležbe pri ustanovitvi društva za varstvo mladine v Mariboru. — Posl. dr. Benkovič je interpeliral justičnega ministra, zakaj se je ustavila kazenska preiskava proti bivšemu okrajnemu glavarju v Brezicah Vištarinju in zaradi odškodnine kmetom, ki jim je ta politični uradnik preročil škodo. — Posl. Jaklič je interpeliral zaradi afere Gostinčar-Novak, posl. Grafenauer zaradi znanje je kovne kršitve pri okrajnem sodišču v Celovcu; posl. Marekhl je interpeliral železničnega ministra zaradi prometnih razmer na lokalni železnici Grobelno-Rogatec. — Brambovski minister Georgi je odgovarjal na interpelacijo posl. Hribarja zaradi psovovanja stotnika Schreyerja na slovensko družbo v Kobaridu. Minister je povedal, da je bil stotnik zaradi psovovanja — poklican na odgovor. — Istotako je odgovarjal brambovski minister na drugo interpelacijo poslancina Hribarja, ker je neki častnik psoval moštvo pri celovškem brambovskem polku. Minister je priznal, da se je dotični častnik izražal na nedopusten način, kar bi se moglo smatrati, da ima predsodke proti slovenski narodnosti. Toda dotični je izobren častnik, ki ima izvrstno vojaško vzgojo, ki je jamstvo za to, da mu gotovo ni bilo v mislih, žaliti narodnost, katere dobre vojaške lastnosti je imel priliko spoznavati pri raznih vojaških krdelih. Tudi tega častnika je vrhovno poveljstvo primerno — pozvalo na odgovor. — Minister Bienerth je odgovarjal na interpelacijo posl. Jakliča zaradi jezenske nezgode pri Kočevju, ko je osem oseb utonilo.

## Parlamentarni položaj.

Dunaj, 30. aprila. Po današnji seji državnega zbora so imeli nemški poslanci iz Češke posvetovanje, na kar so poslali deputacijo k ministrskemu predsedniku na razgovor. Konferenca je trajala dve uri, a sukala se je okoli pritožb nad narodnostnimi odnosi na Češkem. Nemški poslanci so zahtevali, naj jim min. predsednik že sedaj pove glavno vsebino iz jezikovnega zakona, ki ga je obljubil predložiti. Razgovor ni prav nič zboljšal položaja. Neki nemški poslanec je izjavil, da bi se moral zgoditi čudež, ako bi se našla pot iz sedanje politične situacije. (Tak »čudež« se je menda že zgodil vsled nagle smrti ministra Peschke. Op. uredništva.)

## Iz odsekov.

Dunaj, 30. aprila. Proračunski odsek je imel danes prvo sejo po velikonočnih počitnicah. Poslanec Sylvester je opozarjal, da je v proračunskem odseku še treba podati 21 referatov, tako da ako bodo šla posvetovanja v sedanjem tempu, ne bo mogoče dognati proračuna do konca meseca maja, ko se snidejo delegacije. Predlagal je, naj se preostala poglavja razpravljajo sumarično. — Potem je posl. Staniek (češki agrarec) končal svoj referat o »ljudskem šolstvu«. Priporočal je »kmetijski nadaljevalni pouk, a v ta namen bi se naj postavilo že v bodoči proračun 1 1/2 milijon K; nadalje se naj postavi v proračun 1 milijon K naknadnega kredita za subvencije šolskih stavb. — Posl. Klofač je zahteval, naj dobi češka Komenskega šola na Dunaju pravico javnosti. — Posl. Steinwender je zahteval, naj se okrajni šolski nadzorniki nastavijo stalno. — Posl. Hofmann-Wellenhof je naglašal, da so tudi v učiteljskih potrebne reforme pouka, posebno pa glede zrelostnih izpitov. Nadalje je zahteval ustanovitev učiteljskega za Gorjui Štajer, a nemška ljudska šola v Trstu se naj razdeli, ker je preveč učencev za eno vodstvo. (Vzrok je pač ta, ker to šolo obiskujejo slovenski otroci. Dajte Slovencem v Trstu slovenskih šol, in nemška šola bo takoj razbremenjena. Op. ur.) — Posl. Walcher (koroški klerikalec) je kritikoval državni šolski zakon, češ, da je zastarelo. Zahteval je ločitev po spolih za mestne in kmečke šole.

## LISTEK.

### Slovensko-nemška meja na Koroškem.

Narodopisne in zgodovinske črtice, nabral Ante Beg. (Konec.)

Poudariti mi je Begovo zaslugi glede tega, da poysod, kakor na primer pri Labodu, St. Martinu in Rudi popravlja Kozlerjevo jezikovno mejo, kar jako dobro dojde »Slovenski Matici«, ki nam pripravljala zemljevid vseh slovenskih pokrajin. Na tem zemljevidu označi se natančno jezikovna meja, kakršna je danes.

Ako hočeš videti zemljo, na kateri prebivajo naši rojaki na Koroškem, pohiti na našo Golico, s katere ti je odprt najlepši razgled. Tu se zamisliš na Spodnji Dravograd, ki ti leži v temni daljavi, za Vrbskim jezerom se ti skriva Celovec, dalje na levo vidiš Osojsko jezero, tam Beljak in tam na zapadu dežele je prekrasna Zilska dolina. Vidiš do meje. Pred nekaj stoletji nisi videl do meje, toliko je bilo naše dežele koroške. Tu vidiš, kako Drava prihaja s severa, teče mimo Beljaka, teče po lepih slovenskih poljanah, krene proti tebi, šumi tik pod Golico, in ti čuješ glas iz Celovca, bojni glas, ki pravi: **Do tja, vse do deroče Drave mora postati nemški!** In kaj nam še potem osta-

ne? Nič. Sovražnik se tu odpočije in okrepča, napravi dva tri naskoka in osvojil bode Karavanke, saj ima tu na kranjski strani že sedaj precej močnega nemškega zaveznika, ki komaj pričakuje prihoda svojih bratov. A mi stojimo, držimo roke križema, ne gibljemo se, niti rokavov si ne vihamo, in kadar bode tudi nas konec, govorili bodo tisti, ki ostanejo za nami: Usoda nam je bila nemila!

Celovec! Kaj je postal iz tebe! Kako si se nam odtujil! Še nedavno bil si naš, a danes si nam tuj. V tvojem zidovju čutim se tujca. Tu je velika slovenska tiskarna, na milijone slovenskih besedi se tiska in pošilja v slovenski svet, ali to so molitveniki, resignacija, s čimer se ne utemeljuje narodni obstoj. Dajte ljudem brušene meče, da preženo sovražnika, ki se je ustavil na Gosposvetskem polju, kjer je bilo nekdaj naše središče, kjer je stala nekdaj slovenska škofija in kjer so vojvode prisegli v deželnem jeziku, to je v slovenskem jeziku. Ali te ne stresa strah in groza, če pomisliš, da narodna smrt, ki je morila Slovence na Gosposvetskem polju, pridrvi tudi v sedaj še slovenski Rož, in pokosi tudi Slovence v Rožu!

Izgubljeni Celovec. Spali smo in je prišel sovražnik, pa te nam je ukradel. Še v sredi preteklega stoletja bil je Celovec središče slovenskega narodnega življenja in bil je še slovensko mesto. Celovec je bil naš. Leta 1857. je bilo izmed 9414 prebivalcev čez 6000 Slovencev in le 3419

Nemcev! To je za statistika presenečenje, katerega ne umeje, a za politika je to smutna katastrofa.

Ne daleč od Celovca je Gospa sveta. U. Jarnik je še leta 1826. priševal Gospo Sveto k slovenskim župnijam. Tudi Kozler jo ima za slovensko. Čezrignu je vse slovensko, kar je živelo iznad Gospe Svete in Krnskega grada. Toda leta 1900. so našli tam le 25 Slovencev in 2018 Nemcev. Dandanes se v vsaki hiši zna po ena oseba slovenski. Šola je popolnoma nemška.

Krnski grad je danes tudi nemški. Še leta 1849. je poročal A. Einspieler, da je v karnuburški fari dobra tretjina slovenska, dočim je danes tam le pet rodbin, kjer starši znajo slovenski, a čutijo se za Nemce. Vse izgubljeno!

Na severni strani Vrbskega jezera so župnije Čajnce, Blatograd in St. Martin na Dholico. Urban Jarnik je leta 1808. in 1809. kapelanoval v Čajncih, a v Blatogradu je bil župnikom 17 let. Takrat je bil Blatograd popolnoma slovenska župnija. Anton Martin Slomšek, takrat spirital v Celovcu, je pridigoval leta 1838. o Binkošti v Blatogradu, in sicer je govoril o »Dolžnosti svoj jezik spoštovati«. Danes moramo priznati, da tod prebiva še nekaj Slovencev, ki pa so se že ponemčili. Hodijo v Celovec, a Celovec jim je v narodnem oziru smrt. Neizmerno vpliva na ponemčevanje Slovencev Vrbsko jezero in njegovi nemški gostje, tako da so vse vasi med Vrb-

skim in Osojskim jezerom nemške. Nemški duh je tako prevladal, da so še tisti naši ljudje, ki znajo slovenski, sramujejo govoriti slovenski.

Navzlic temu pa vendar položaj naših rojakov ni tako obupen. V Kostanju, kjer je živel naš narodni pesnik Dragasnik, potem v Domačalah dalo bi se še mnogo napraviti. V Kostanju imajo bralno društvo. Jezerce je trdna slovenska naselbina, še močnejša slovenska trdnjava je Strmce, vse to bi torej bilo zadosti zaslombe krepkemu narodnemu gibanju. Tod bi se gotovo dalo vse rešiti.

Popolnoma naša je krasna Zilska dolina, ta naravni kras koroške dežele. Zila tvori s svojim tokom mejo do izliva v Dravo, to je v okolišu ponemčenega Beljaka. V Beljaku so našli leta 1900. — 92 Slovencev. Predmestno župnijo Peravo navaja še Hermanitz kot slovensko posest, toda danes je Perava nemška.

Marija na Zili je trdna slovenska postojanka. Četudi leži blizu Beljaka, ohranila si je slovensko lice, kar je posebna zasluga nadučitelja Fr. Ellera. Eller je šel lani v pokoj, šola je dobila namestnika, ki pa ne zna slovenski. Edini branitelj slovenščine je tam župnik, znani pisatelj Fr. Ks. Meško.

Zanimivo je naposled, da v podkloštrski župniji živi še 163 slovenskih protestantov.

Ze to, kar sem navel, priča, da je Begova knjižica res ne samo zani-

miva, nego tudi poučna. Pisatelj je svoj namen dosegel. Kdor pa hoče imeti jasno sliko o celi slovensko-nemški meji na Koroškem, čita naj knjižico in hvaležen bode ne samo pridnemu raziskovalcu, nego tudi vrli »Narodni založbi«, ki taka narodopisna raziskavanja podpira.

Z Begovim delcem seznanili smo se z mejniki, ki nam kažejo mejo tam, kjer se dotikajo Slovenci Nemcev. Najširše območje slovensko ima zdaj priliko seznaniti se z obsegom slovenske domovine. Slovensko-nemška meja na Štajerskem nam je že tudi opisana; preostaje nam še slovensko-madžarska meja na Ogrskem. To delo pa je že tudi izvršeno, in tako upamo, da dobomo skoro obrisano vso obmejno črto svoje domovine, na katero enako ljuto navajljujejo Nemci in Madžari.

Pisatelj nam je očrtal slovensko-nemško mejo na Koroškem. In do kakšnih zaključkov je prišel? To vprašanje je zanimivo in važno in zato naj rečem še katero o tem.

Narodne razmere so na Koroškem žalostne, zelo žalostne, vendar ne obupne. V goratih krajih ni nevarnosti. To vidimo na Koroškem in to sem videl sam v Slovincih na Ogrskem. Za gorske kraje se nam torej ni treba bati. Drugače je seveda po dolinah in poljanah.

Najprvo nam je treba splošne organizacije. Treba nam je narodnih boriteljev, več narodnih duhovnikov in učiteljev, uradnikov, zdravnikov, notarjev, trgovcev in obrtni-

Justični odsek se je baval danes s predlogom poslanca Sylvestra, naj bi se izdal zakon glede povrnitve stroškov zagovorniku pri sodnem postopanju zaradi razveljavitve ali ločitve zakona. Po daljši debati se je sprjel § 1. z določbo, da mora plačati stroške tista zakonska polovica, ki je proglašena za krivo. A to pa sta oba zakonska kriva, ali pa ni nobeden kriv, morata plačati stroške oba v enakih delih.

## Slovaki se ne udeležijo jubilejnega slavlja.

Praga, 30. aprila. Z ozirom na vesti, da se slovaški slikar Uprka udeleži s 500 Slovaki v narodnih nošah jubilejnega sprevoda na Dunaju, razglasa Uprka v „Česko slovaški korespondenci“, da z ozirom na preprečeno gostovanje češkega narodnega gledališča na Dunaju tudi o udeležbi Slovakov na jubilejnem slavlju sedaj ne more biti več govora.

## Hrvatje v ogrskem državnem zboru.

Budimpešta, 30. aprila. Pri volitvah v odseke je bil v vsak odsek izvoljen po en hrvaški poslanec, le v finančni odsek je večina izvolila škota Drohobeczekega, dasi so Hrvatje že poprej protestirali proti tej kandidaturi. V imenu hrvaških poslancev je posl. Supilo vložil protest proti taki samovoljnosti neodvisne stranke. Jutri se hrvaški poslanci vrnejo v Zagreb ter pridejo v Budapešto zopet šele k proračunski razpravi.

# Dnevne vesti

V Ljubljani, 1. maja

— **Resnicoljubnost „Slovenca“ in še nekaj resnice.** Piše se nam: V sobotni številki „Slovenca“ se je oglasil dobroznani dopisnik, kateremu resnično poročilo o običnem zboru uradniškega hranilnega in posojilnega konzorcija ni po godu. Najprej se zaletava v „Slov. Narod“ z drzno trditvijo, da ta ubija slovenske uradnike, dočim je baš nasprotno resnica, kajti „Slovenec“ je že nešteto krat ubijal s svojim denunciranjem slovenske uradnike. Ravno zaljni pone-deljek se je zopet zgodilo nekaj takega. Nasprotje, ki se je pojavilo na običnem zboru hranilnega in posojilnega konzorcija med poštini in finančnimi uradniki pa ni kriv „Slov. Narod“, temveč ga je zakrivila intriga, ki se je lani vpriporila tihotapsko proti zastopniku poštini uradnikov, ko so uradniki računskega oddelka volili proti oficijalnemu kandidatu, ki je bil poštini uradnik, zopetnega uradnika računskega oddelka, ki je povrh še hud Nemec. Ista intriga je delovala letos proti upravičeni zahtevi poštini uradnikov, ki so kandidirali prvotno le enega svojega zastopnika v novi odbor načelnštva, poleg kandidatov finančnih uradnikov. Četrtega kandidata so hoteli prepustiti drugim uradnikom, po medsebojnem dogovoru na običnem zboru. Radi nastopa uradnikov račun. oddelka na običnem zboru ni prišlo do tega, valed česar so poštini uradniki kot četrtega kandidata napisali še enega svojega, torej skupno dva, ne pa štiri, kakor trdi dopisnik „Slovenca“. Ali dopisnik prišteva poštini uradnikom tudi finančne? Saj je bilo na običnem zboru dokaj finančnih uradnikov, ki so stali na strani poštini. Baharija z večino in visokostjo vlog finančnih uradnikov („Slovenec“ dopisnik se-

veda misli pri tem vedno na računski oddelki) je pa naravnost smešna, kajti če se odbije vloga enega uradnika, ki je slučajno finančni uradnik računskega oddelka s 15 000 kronami, ostane visočina vlog finančnih uradnikov proti drugim članom konzorcija precej v ravnotežju. Očita se poštini uradnikom, da so hoteli zavzeti vodstvo konzorcija. V odboru, kjer sedi 9 odbornikov, menda vendar ne bosta odločevala 2 poština odbornika. In piramidalo trditve, da se hočemo ločiti od centrale I. splošnega uradniškega društva in zvezati z „Našo Zvezo“, je že na običnem zboru ožigal sam predsednik društva kot laž in nesmisel, ker „Naša Zveza“ kot politično društvo z gospodarskimi društvi ne more imeti posla. Očitane radi plačanih mest pa je ravno tako lažljivo, ker funkcionarje imenuje po pravilih odbor, oziroma določuje večina odbora. Kako se je pri računskih uradnikih oziralo na zmoglosti kandidatov in d o s e d a n j e uspešno delovanje posameznikov, priča dejstvo, da so se vzeli v kandidatno listo trije kandidati, ki še niso dosedaj nikdar v konzorciju delovali, in je eden teh šele zadnji dan pred običnim zborom stopil v društvo. Res obžalovanja vreden je ta boj uradnikov na polju gospodarske organizacije, katere nam je krvavo potreba. Povzročitelji tega boja pa so v — klerikalni stranki, in je resnica, da se ta stranka sedaj trudi spraviti v svoje okrilje gospodarske organizacije uradništva. Tolažba naša je, da klerikalna drevesa ne bodo zrastle do neba, in da ostane dopisnik „Slovenec“ precej osamljen, ker ogromna večina uradništva zametuje to ruvanje med seboj. Kolegijalnega občevanja med finančnimi in poštini uradniki ta afera ne bo motila. Poštini uradnikom se je šlo in se bo šlo samo za to, da bodo v načelstvu in nadzorstvu hranilnega in posojilnega konzorcija razumno zastopani poleg finančnih in drugih kategorij uradništva in da se pri tem ne preze poštne organizacije.

— **Neslanost.** Včerajšnji „Slovenec“ je fabrioiral brzojavko z Dunaja, da je v včerajšnji seji poslanske zbornice interpeliral poslanec Ivan Hribar radi znane afere Stritar-Mahr-Stanger. Seveda ni na tej stvari niti mrvice resnice. Poslanec Ivana Hribarja namreč na včerajšnji seji sploh ni bilo, ker je bil zadržan v nujnih občinjskih poslih v Ljubljani. In čemu si je poštini „Slovenec“ izmislil to vest? Rešitev uganke ni težka. Hotel je zopet postaviti v čim najugodnejšo luč dr. Šusteršiča in njegovo lepo družbo, češ, dr. Šusteršič se odločno in moško zavzema za teptane pravice zatiranih koroških Slovencev, dočim župan Hribar v tej stvari ne stori ničesar, marveč raje stavi brezpomembne interpelacije. Prozoren maneuver, ki pa ne bo nikogar speljal na led! Sicer pa „Slovenec“ in njegovemu ozadju povemo, da bo „Jugoslovanski klub“ glede koroških Slovencev storil svojo dolžnost in sicer prav gotovo veliko bolje, kakor dr. Šusteršič in njegovi drugovi, ki pač radi glasno kriče, da namečejo peska v oči javnosti, v odločilnem momentu pa vselej junaško zlezejo pod klop pred vsakim ministrom, posebno pa pred Kleinom! Ali naj navedemo konkretne slučaje?

— **Pozor, trgovci!** Opozarjamo naše trgovske kroge na današnji uvodni članek. Vlada je dovolila z odobrenjem spremenjenih pravil „Krišćansko-socialni zvezi“ — „razpečavati razno blago“, dasi bi tega po zakonu društvu, ka-

kršno je „Krišćansko-socialna zveza“, ne smela nikdar dovoliti S tem protizakonitnim činom se brez dvoma močno tangirani interesi našega trgovstva. Če je namreč vlada „Krišćansko-socialni zvezi“ dovolila „razpečavati raznega blaga“, potem mora dosledno dati tako dovoljenje vsakemu izobraževalnemu, bralnemu, da, tudi pevskemu društvu! Iz društev, ki bi naj služila zgolj izobrazbi in prosveti, bi v tem slučaju postala navadna spekulativna podjetja. Če bi bilo to v interesu trgovskega stanu, dvomimo. Zato opozarjamo naše kroge na gori omenjeni modri ukrep naše deželne vlade, da store potrebne korake v obrambo ugroženih svojih interesov.

— **Iz šolske službe.** Provizorični učitelj gđ. Alojzija Štebi v Mirni in gđ. Marija Jurjevčič v Črnom vrhu sta nameščeni kot defektivni. V stalen pokoj je stopil nadučitelj v St. Petru pri Novem mestu g. Josip Franke. Vadniška učiteljica ga. Julijana Supančič v Ljubljani je zaradi bolezni dobila dopust in na njeno mesto pride kot suplentinja gđ. Lea Levec, definitivna učiteljica na nemški osemrazrednici v Ljubljani. Nadučitelj g. Mihael Kalan v St. Petru je zaradi bolezni dobil dopust in pride na njegovo mesto kot suplentinja gđ. Leopoldina Kogej iz Spodnjega Logatca. Interimistično vodstvo šole pa prevzame def. učiteljica gđ. Roza Jelenc. Istotako je zaradi bolezni dobila dopust učiteljica gđ. Marija Skaberne v Smartnem pri Kranju in pride na njeno mesto kot suplentinja izprašana učiteljica Ljuboslava Orehek.

— **Imenovanje.** Državni pravdnik VII. čin. razreda dr. Josip Zencovih v Trstu je imenovan za drž. pravdnika v VI. čin. razredu, finančni svetnik Maksimilijan Jablonsky istotam pa za višjega finančnega svetnika.

— **Odlikovanje.** Orožniški stražmešter Josip Bajt v Trstu je dobil srebrni zaslužni križec s krono.

— **Za ravnatelja v goriskem osrednjem semenišču** je imenovan mons. Fr. Castelliz, vodja deškega semenišča in prof. verouka na učiteljsku v Gorici. Ta navadni katehet bo sedaj „muštra“ semeniške profesorje in semeniščnike. Castelliz je zagrižen Lah. Zato je vsekakor čudno, da ga postavi slovenski nadškof na tako mesto, katero je poprej zavzemal slovenski duhovnik, doktor teologije. — Kaj pravijo k temu zapostavljeni slovenski duhovniki.

— **Okoliška deška šola v Celju.** Piše se nam: Nekdo, menda učitelj, ki je bil ob zadnjem sestanku slovensko-štajerske učit. „Zveze“ v Celju, piše v št. 48 „Domovine“ z dne 29. aprila t. l. tako le: „Naš murski poljanec ima za svojo živino primernejše in ugodnejše prostore ko celjski in okoliški Slovenci za svojo deco. Bog jih čuvaj požara v tisti šoli! V jubilejnem cesarjevem letu, ko se bo povsod skrbelo za deco, pustijo šolske oblasti, pusti o. kr. vlada in nje na čelu ministrski predsednik Beck, slovenske fante še nadalje mirno v tako nezdavi in za slučaj požara smrtno nevarni stavbi.“ — Vse istina. Vpram škandalozno je, da se v dvajsetem stoletju še sploh sme poučevati v taki kalupi kot je ta šola: povsem prašni, zaduhli in nizki prostori, ozki hodniki, leseno stopnišče, nobene ventilacije, vsaktero snajenje iluzorno i. dr.! A naše šolske oblasti se ne ganejo. Okoliška občina celjska je že leta pripravljena, sezidati moderno sedanjim zahtevam ugaajočo zgradbo, ima za to pripravljen prostor in denar, a staviti — ne sme. Smo-li še v Avstriji?!

— **Ta šolska koliba bi se morala oblastveno kasirati,** kakor je to tudi vaš list že opetovano trdil! — **Iz zdravstvenih razlogov** v prvi vrsti zaprosilo se je, naj se na tej šoli uvede nerazdeljen dopoldnevni pouk, vsaj v poletnem tečaju. A deželni šolski svet štajerski je prošnjo odklonil! Tako propagirajo naše šolske oblasti — zdravstvo. Zdravstvenih predpisov in odlokov izdajajo na cente, papir je pač potrepljiv; da bi pa v praksi pokazali, da jim je res mar odpomoči, kjer potreba to nujno in kričeče zahteva, to pa ne. — Res, krasne razmere!

— **Celjske stvari.** Piše se nam: Novo davkarijsko poslopje stavijo. Dobro! Bilo je to že davno potrebno in mi smo prvi, ki ubogim davkarijskim uradnikom privoščimo udobnejše ubikacije. A ne bode kaj bolje s to stavbo, kakor vlada obče tozadevno mnenje v merodajnih krogih. Novo to poslopje nikakor ne bode ustrezalo potrebam in uradniki prišli bodo s njim z dežja pod kap. Veselilo nas bode, če to ne bode res. A že pred meseci, ki stajba ni bila niti še prav določena, smo že izrazili tozadevne svoje pomisleke. — **Vodovod celjski** bode vendarle — resnica. Vsaj cevi že dovažajo in

začetna dela so se že tudi pričela. Pravijo, da bode letošnjo jesen oca stvar gotova. Vederemo! Meščanom pa se ob tej prereditvi obujajo kaj čudni občutki! Nove naklade groze... Kanalizacije prave ni... Pa kaj, saj so že stare rimske kloake! Moderno Celje lahko izvede vodovod brez kanalizacije!! — Kolo časa se neprestano vrti, tudi v Celju, čeravno tu vse javne ure večji del ne kažejo prav. In tako bodo novo posojilnično poslopje jeli staviti na „Ringu“ meseca maja t. l.! Ponositi „Eisenhof“ dobi dostojen vis à vis... Škraini čas je pač že bil v to. Odslej se ne bode videlo več ob belem dnevu podgan promenirati v veselje in naslado — letoviščarjem. Trebalo je sicer leta, a šlo je naposled vendar. Vražje res, kaj se v tem „naprednem“ Celju vse ne zgodi. — Pravijo celo, da bodo trottoir ponekod v mestu prenovili, kajti takšen je, da bi si ga ob deževju pač lahko prišel ogledat specialist modernega tlakovanja. Mogoče bode tudi v tem oziru naše mestce postalo — moderneje; vsaj je vendar Celje „eine Perle deutscher Kultur“ — Ura v stolpu mestne farne cerkve ali ne gre ali pa napačno kaže in to že precej časa. Govori se, da so jo nedavno dali popraviti ter da je to stalo precej denarcev. A vse zaman! Zdaj slabše kaže, nego kdaj poprej. V Celju celo ure ne parirajo!

— **Posebni vlak v Zagreb** odhaja jutri točno ob 6. uri 10. min. zjutraj. Iz Zagreba (državni kolodvor) odhaja posebni vlak v nedeljo ob 7. uri 16 minut zvečer in ne kakor je bilo prvotno objavljeno ob 7. uri 30 minut.

— **Posebni vlak v Zagreb**, se ustavi na sledečih postajah: Zidan most (10 minut), Brežice (5 minut), Zapršič (12 minut). Pri povratku se ustavi tudi na teh postajah.

— **Slovenci v Zagrebu.** Onim izletnikom, ki ne sodelujejo v soboto večer pri koncertu ali se ga ne udeležijo, priporočamo, da gredo zvečer v gledališče. Igrala se bo premijera Hrvata Tresić Pavičica: „Ciceronovo progovstvo“. Iz Zagreba je odbor „Kola“ javil „Glasbeni Matici“, da so zagrebške dame osnovale poseben odbor, ki je prevzel skrb, da se bodo izletniki vodili po mestu v skupinah. Vsaki naši skupini bodo dodeljene dve gospe, dve gospici in en gospod, kateri bodo razkazovali znamenitosti mesta. Ljubezniava naklonjenost zagrebških dam bo gotovo vsakega Slovenca razveselila in bo zato požrtovelnost in pozornost Zagrebčanov vsak izletnik zelo hvaležen. Pozivljamo torej cenjene izletnike, da se začenjajo zbirati v nedeljo, 3. maja od 8. ure zjutraj naprej na Jelčićevem trgu pred Narodno kavarno od koder bodo odhajale vsake četrte ure skupine izletnikov z voditeljicami in voditelji.

— **Tako se jih mora.** Neki slovenski gospod iz Kranjske je sedel v krčmi, v kateri je ob čaši vina čital „Piccolo“ neki italijanski mladici. Nekaj je moral močička strašno jeziti, da je vsak čas pogledal od časopisa stran in rentočil „porochi Schiavi“. Odloživši časopis je začel na glas zabavljati Slovence ter jih napram natakarioci obkladati s priimki, kakršne samo Italijani zmorejo. Zabavljal je tem bolj, ko je opazil, da se je začel slovenski gospod nekam začuden in srdit obračati proti njegovi mizi. Lahonček si je mislil: hvalabogu, zdaj imam hvaležno tarčo, se obrnil k slovenskemu gospodu in rekel: „Veste, častiti gospod, jaz imam po tretji čaši vina navado, da se malo spomnim teh porochi Schiavi“. Našinec pa se je čisto mirno odzval: „Veste, mladenič, jaz imam pa navado, da ob tretjem vrčku sitnim smrkolinom dajem po tri do štiri zašunice. In vidite, če Vas zanima, zdajle mi natakarioca ravno nese tretji vrček.“ Lahonček je utihnil in ko se je Slovenec spet ozrl, je bila soba prazna. Skozi stranska vrata je je Menelikov junak popihal, komaj je začutil krepko besedo v tistem j-ziku, ki ga taki-le izzivači najbolje razumejo.

— **Novo slovensko trgovsko podjetje v Trstu.** Nekateri naši podjetni in neumorni trgovci so ustanovili 29. aprila veliko spedijsko komisijonalno družbo „Balkan“ s sedežem v Trstu, ki namerava voditi in organizirati trgovino v slovanskih rokah. Nadejati se je, da se interesi z navdušenjem in zaupanjem zavzamejo za to čisto jugoslovansko sadrugo, ki obeta vzvesti do krepke gospodarske organizacije. To novo podjetje prične poslovati že s 1. julijem t. l.

— **Tržaški dnevnik „Balkan“ prenehal izhajati.** Lani je jel izhajati v Trstu hrvaški dnevnik „Balkan“ pod uredništvom profesorja Matka Mandića. List je bil izbornou urevan. Ker pa ni našel dovolj odziva med občinstvom, prišel je v slabe gnotne razmere in z današnjim dnem je prenehal izhajati. Uredništvo

pravi, da če se odstranijo zapreke, ki so danes na poti nadaljnjemu njegovemu izhajanju, se bo list izdal v premenjeni obliki. Da „Balkan“ preneha izhajati, je velika škoda za Slovanstvo Trsta in vsekakor bi bilo želeli, da se ta list čimprej zopet oživotvori.

— **Jubilejski sprevod na Dunaju 12. junija 1908.** Kakor znano, udeleži se slavnostnega sprevoda na Dunaju tudi kranjska dežela pod predsestvom gospoda deželnega glavarja Frana Šukljeta. Umetniško uredbo tega oddelka, obstoječega iz več skupin v narodnih nošah, prevzel je klub slov. obr. umetnikov „Sava“ ter je poveril slikarju R. K. Jakopiču v Ljubljani izvršitev vseh za ta sprevod potrebnih priprav. Do uprizoritve sprevoda je le še malo časa; treba pa je nad 300 udeležencev v pristnih narodnih nošah iz raznih krajev dežele. Zato se obrača podpisani na prebivalstvo cele dežele z nujno prošnjo, naj ga ono podpira pri nabavi kostumov V prvi vrsti naj se blagovolijo prijaviti dotičniki, ki žele sodelovati v lastnih narodnih kostumih, dalje vsi oni lastniki kostumov ali delov kostumov, ki so voljni jih posoditi — tudi proti odškodnini — za čas sprevoda. Udeleženci ne bodo imeli nikakih izdatkov. Ker se vrši slavnostni sprevod že 12. junija t. l. so prijavljenja nujno zaželjena, najbolje osebna, sicer pa pismena z natančno navedbo kostumnih delov in naslova. Prijavljenja sprejema Rikard Jakopič, umetn. slikar, Ljubljana; Emonska cesta 2, I. nadst.

— **Družbi sv. Cirila in Metoda** je poslal g. dr. Vladimir Sernek 61 K, katere mu je izročil g. Al. Bahovec višji poštni oficijal v Mariboru, in sicer 41 K prebitka nabrane vsote za venec g. R. Trstenjaka, 20 K mesto venca na krsto rajne sestre. — G. odvetnik dr. Jos. Furlan je poravnal neko kazensko zadevo, takrat pa pridobil družbi 10 K.

— **Ormoška moška podružnica družbe sv. Cirila in Metoda** izvolila si je pri zelo dobro obiskanem običnem zboru sledeče gospe v novi odbor: predsednik dr. Anton Žizek, blagajnik: Ciril Geršak in tajnik Anton Porekar. Namestniki so: č. g. Jakob Menhard, župnik, Franc Kovač, Jakob Potočnik in Jakob Zadravec. Delegatov glavne skupščine za 1908 je že tudi letos v drugič enoglasno izvoljen g. Adolf Rosina. G. doktor Omulec je izrekel v imenu navzočih dosedanjemu odboru, ki je bil isti kakor novoizvoljen, za vztrajno delovanje splošno zahvalo. — G. Martin Sever želi pogosto nabiranje pri raznih prilikah doneskov za velevažno družbo. Končno se sklene po dogovorih z žensko našo podružnico prediti letos skupno veselico. Bog daj obilo v korist družbi.

— **Računske listke družbe sv. Cirila in Metoda** so naročile sledeče p. t. tvrdke: Nežika Podrekar, „Narodni dom“ Ljubljana; hotel „Seidel“, Ljubljana; restavracija „Auer“, Ljubljana; hotel „Ilirija“, Ljubljana; dr. St. Rajch, Celje; kavarna „Karlina“, Škofja Loka; restavracija Deisinger, Škofja Loka; gostilna „Božič“ Kranj; Jos. Ster, Tržič; gostilna „Tratnikova“, Ljubljana; Josip Gorenjec trg., Trst; Franja Jeras, Ljubljana; Pavel Turk gost., Ljubljana; Alojzija Leon, Maribor „Narodni dom“; hotel „Razor“, Kranjska gora; gostilna „Slavec“, Kranjska gora; gostilna Smere v Mojstrani; Fr. Hostnik meščanska pivovarna, Ljubljana; Filip Pogačnik, Dobrova; restavracija A. Paulin, Podbrezje; gostilna pri „Fortuni“, na Vodovodni cesti; hotel „Malič“; gostilna „Černe“, Ljubljana; Ivan Rečelj gost., St. Jernej; gostilna Slokar Andrej, Domžale.

— **Pomočniška bolniška blagajna zadrage gostilničarjev in kavararjev v Ljubljani.** Odbor te blagajne je izvolil v svoji seji, dne 29. aprila za načelnika g. Josipa Čufarja, plač. markerja v kavarni „Avstriji“, g. Leona Pogačnika, kavararja na Starem trgu pa za namestnika. Sklenilo se je tudi, da si zamo-rejo člani zadržila jemati razen v lekarni g. Trnkoczyja tudi v lekarni g. Levsteka na Resljevi cesti, zraven jubilejskega mesta.

— **Redni občni zbor slov. trg. društva v Celju** bo dne 3. maja t. l. v mali dvorani Čitalnice v „Nar. domu“ ob 2. uri popoldne. Kakor znano, stavilo si je društvo važno nalogo, da ustanovi samostojno stanovsko trgovsko bolniško blagajno za Spodnještajersko, ki je res prepotrebna. Pravila so popolnoma izdelana in se bodejo običnemu zboru v odobrenje ev. spremembo predložila. Ko ne bi na dnevnem redu običnega zbora bilo nobene druge točke razen te, je ta sama tako važnega pomena za slov. trgovstvo na Sp. Štajerskem, da je polnoštevilne udeležbe vseh članov neobhodno želeli. Pozivljamo in vabimo Vas torej vse zavedne trgovce in sotrduke, da se pogovorimo še o raznem drugim in začetna pot, ki jo ima hoditi društvo tudi v bodoče. Ker se na ta dan vrši zvečer koncert

kov, ki naj bi zavzeli vse važne točke ter stali na braniku in na straži.

Kar se tiče duhovništva je glavna ovira narodnemu gibanju v duhovniških vrstah nemški škof v Celovcu, ki pospešuje nemško politiko v slovenskih župnijah in ki vse, kar le more, ponemčuje. Zalostno je in krivično, da na dveh najvažnejših stolicah, v Celovcu in Mariboru, sedita škofa, ki sta zagrižena ponemčevalca in brezobzirna germanizatorja Slovencev. Vplivata naduhovščino in delujeta, da se narodno življenje v Slovenceh zaduši in umori. Proti temu bi morali nastopati slovenski zastopniki, a slovenski duhovniki bi morali posnemati vrle in zavedne češke kaplane. Povedati je treba naše-mu ljudstvu, da sta škofiji, krška in lavantinska, ne verski, ampak ponemčevalni trdnjavi. Med Nemci in Slovenci se bije narodni boj, boj za življenje, ne za vero, in ravno zato bi morala vsa slovenska duhovščina solidarno stati na narodnem stališču.

Najpotrebnejša pa nam je gospodarska in socialna organizacija. Istina je, da imamo tudi na Koroškem nekaj slovenskih posojilnic, toda te ne zadoščajo. Ravno meji posvečujemo Nemci vso pozornost. Pokupujejo slovenska zemljišča in tako osvajajo slovensko zemljo. Osnujmo si torej slovensko poljedelsko banko, kateri naj bi bila naloga re-

ševati slovenske posestnike. To je edina resilna pot.

V socialnem oziru snujmo društva, koder le moremo. Snujmo pa raznovrstna društva, ki naj bi bila zbiralnice in ognjišče somišljenikom. Nekaj društev že imamo na Koroškem, ali to je vse premalo. Beg nam pripoveduje, da se ob meji slovenski fantje pretepavajo z nemškimi — radi narodnosti. Ta narodni čut treba gojiti in take fante bi bilo pač lahko zbrati v močno narodno četo.

Govorili in pisali smo že mnogo o narodnem svetu. V Ljubljani in Celju mislimo na to. Ali le mislimo, kar pa je premalo. Iz misli postani dejanje, delo. Ta narodni svet bodi splošen: ne bodi straža središča, ampak straža meje. Ne čakajmo sovražnika v središču, pojdemo na granico, osigurajmo si tam postojanke, preko katerih ne more prodreti Nemec do nas, do središča, kjer ne čutimo in ne slutimo smrtno nevarnosti. Družba sv. Cirila in Metoda nam pomaga; podpirajmo jo še bolj, da bo mogla še več storiti za obrambo Slovencev.

Slovenci, torej na delo gospodarsko in socialno! Vsi rojaki, na meje! Poučimo se iz Begove knjige, kje nam je v prvi vrsti zastaviti sile.

Anton Trstenjak.

in predstava v prid „Sokolskega doma“ je torej skrbljivo tudi za prijetno zabavo in razvedrilo.

**Šentpeterska moška in ženska podružnica družbe sv. Cirila in Metoda** sta imeli snodi v gostilni pri Jerneju letošnji občni zbor ob veliki udeležbi kot vsako leto. Od osrednjega vodstva sta bila navzoča gg. prvomestnik vladni svetnik Senekovič in tajnik župnik Berce. Obe podružnici sta jako delavni in bi bili lahko za vzgled mnogim podružnicam naše šolske družbe. Tekoče leto nameravata prirediti veliko veselico v prid Ciril-Metodovi družbi in sicer najbrž v začetku julija. Ženska podružnica ima 150, moška pa 157 članov. Pri volitvah so bile v odbor ženske podružnice z vslikom izvoljene: ga. Antonija Mally (kot predsednica), ga. Ana Podkrajšek in ga. Marija Vrančič (njeni namestnici, prva kot blagajničarka), gđ. Helena Bavek (tajnica), gđ. Antonija Kadivec, gđ. Pavla Senekovič, gđ. Ana in Ivana Vičič in ga. Katarina Žan kot odbornice. Odbor moške podružnice obseva: ob. svetnik in tovarnar Fran Mally (predsednik), Viktor Rohrmann in Fran Žan (njegova namestnika), Fran Maselj (blagajnik), Fran Podkrajšek (tajnik), Ivan Bonač, Alojzij Lenček, Fran Medic, Tomaž Mencinger in Fran Potočnik odborniki. Bivši predsednici ženske podružnice, gospe Mariji Trčkovi, se postavi najboljši spomenik s tem, da se izroči osrednji družbi ustanovna v znesku 200 K. Po končanem zborovanju je pevski oktet prav izvrstno zapel par pesmi v splošno zadovoljnost.

**„Politično gospodarsko in izobraževalno društvo za vodmatški okraj“** priredi v nedeljo, 3. maja v gostilniških prostorih gosp. Zakotnika v Mostah št. 18 javno predavanje. Predavalo se bo o gospodarski in narodni organizaciji. Začetek ob 4. uri popoldne.

**Podravske odseke „Prosvete“** priredi veselico v nedeljo 3. t. m. v mariborskem „Narodnem domu“ in ne, kakor je bilo včeraj pomotoma tiskano, dne 13. t. m.

**Zabavni večer društva „Zvezda“ na Dunaju** se vrši dne 3. maja 1908 ob 7. uri zvečer v prostorih Lehrerhausverein VIII. Langgasse 20.

**Še o kvartalih - sleparjih v Trstu.** Kakor smo mi že včeraj poročali, je preiskovalni sodnik dr. Marinaz raztegnil preiskavo v aferi kvartačev-sleparjev tudi na kavarne, oziroma direktorje raznih tržaških kavaren, v katerih so ti sleparji izvrševali svojo plodonošno zločinsko obrt. Rezultat te preiskave je, da je že aretovan direktor kavarne „Cesareo“ 41letni Josip Schodownegg, doma iz Zgornje Stajerske. Schodownegg ni le direktor omenjene kavarne ampak tudi priležnik lastnice te kavarne Olge Pavan. Schodownegg je bil takoj, še ono noč, ko je policija zasledila in aretovala kvartače v Deherjevi restavraciji, obveščen o tem aretovanju ter je on takoj naznanil pretežno nevarnost vsem ostalim članom te sleparske družbe. — Dalje je policija aretovala predvčerajšnjim nekega Oskarja M. in še dve drugi lahkoživki. Glede teh poslednjih naj tu povemo, da so vse štiri lahkoživke, ki so dosedaj aretovane, importirane semkaj iz Italije, kakor šansonetke. Take šansonetke pevajo običajno nekaj mesecev na odrih raznih restavracij, kakor „Gambinus“ in „Alle Gatte“ na Acquedottu. Ko se jih pa navadno občinstvo, ki zahaja v te restavracije, naveliča, jih dotični restavrat nadomesti z drugimi „svežimi“, ki jih zopet naroči v Italiji. One prejšnje, ki so s temi novimi nadomeščene, ostanejo brez zaslužka. Ni pa misliti, da je njih zaslužek, ko so — recimo tako — še v funkciji, tak, da bi mogle z njim pošteno živeti. Znano je dobro, da je neki restavrat, ki je pred leti imel neko tako restavracijo, šansonetkam dajal vsak dan večerjo in eno krono, a boljše večerjo in eno krono šestdeset do osemdeset stotink. Kako naj ženska pošteno živi? Vdati se mora prostituciji. Vdajo se pa najraje tajni prostituciji, da si prihranijo razne stroške in sitnosti. Torej še za časa „funkcije“ na odrih restavracij se morajo te ženske prostituirati, potem pa še več. Njih glavni stan je v kavarni „Centrale“ na Acquedottu. V tej kavarni jih po noči kar mrgoli. In v tej kavarni je bil tudi glavni stan kvartačev-sleparjev, ki so si izbrali nekaj izmed onih žensk, da so jih potem rabili za limanice. — O delovanju družbe kvartačev-sleparjev, moremo povedati, da je med drugimi žrtvami, igraje v kavarni „Tomaso“ oskubila nekega mladeniča za celih 15.000 kron, ki jih je bil zaigral na „častno besedo“ in potem plačal, ko je podedoval po nekem sorodniku. Obiranja tega mladeniča se je udeležil tudi Siolijanec, imenoma Karel Albert Mini, ki smo ga že zadnjič omenili in ki je pobegnil iz Trsta. Družba je delovala tudi v kavarni

„Alla Nuova Stella Polare“ na Novem trgu in v gostilni „Alla Citta di Parenzo“ v ulici degli Artisti. Delovala je pa tudi — kakor smo že poročali — na Reki in oboje na Dunaju. Zupnik z Reke ali z Dunaja je družbi takoj brzojavil, ko je v svojem kraju dobil primerno žrtev, in takoj je po hitel Sepih ali kdo drugi na Reko, oziroma na Dunaj. Dosedaj je aretovanih že 11 oseb, a pričakovati je še mnogo aretovanj.

**Zaradi sleparske igre** so zaprli v Trstu še 31letnega natakara Josipa Sodovnika, doma iz Ljubnega v Savinjski dolini.

**Zažig pred 14 leti.** Leta 1890 je prevzel rudar Juri Brglez z ženo zelo zadolženo posestvo svojega svaka Franca Gabra v Zagaju pri Kozjem. Dasi je razkosal posestvo, se vendar ni mogel izmotati iz dolgov. Tu je sklenil, da bo zažgal kozolet, ki je bil zavarovan za 800 K in da si z zavarovalnino pokrije najhujše, in najnadležnejše upnike. K temu mu je svetoval gostač Stefan Satler, ki se mu je ponudil, da on zažge kozolet proti plačilu 20 K. Oba sta bila zadovoljna. Dne 13. julija je šel Brglez spet v bližnji Trnovec, Satler je pa kozolet zažgal. Vse se je lepo izteklo. Brglez je dobil 800 K zavarovalnine, dal Satlerju 20 K, oba sta si pa sveto obljubila, da bosta molčala kot grob. Besedo sta držala do letos. Ko je bil pa v letošnjem predpustu Brglez nekoč dobre volje, pravil je ženi, kako je pred 14 leti „obrnazil“ zavarovalnico za 800 K. Te besede je slišal ljubček Brglezovke, Karel Sipek in ko se je kmalu nato skregal z Brglezom zaradi žene, katero mu je ljubosumen mož prepovedal še nadalje obiskovati, vzel je v roke pisalne potrebščine in ovadil sodišču Brgleza in Satlerja zaradi hudodelstva goljufije potom zažiga. Zločinca sta svoj čin priznala, in sta bila pred celjskimi porotniki obsojena Satler na 3. Brglez pa na 2 leti težke ječe. Tudi mora Brglez povrniti zavarovalnici 800 K.

**Skrajno divjaštvo.** Blizu Voitsberga sta dva kmečka fanta opijani 28letnega slaboumnega tovariša, potem ga je eden držal, drugi pa mu izlil v grlo celo steklenico žganja. Popolnoma nezvestnega sta vrgla v listnjak ob cesti, kjer so ga našli drugi dan mrtvega.

**Dva človeka sta utonila.** V Ukvih sta se vlačila v nedeljo ponoči 51letni privzičkar, Radeckijev veteran Fr. Prešern in 59letni drvar Blaž Tribuč iz veselo gostilniške družbe. Vsedel v meteteža sta zašla s pota ter padla v globoko strugo potoka Ukve, kjer sta oba utonila.

**Sladkor se podraži** in sicer za 50 v pri 100 kg.

**Ponarejen denar.** V Pulju so zaprli Marijo Struja, ki je v raznih krajih plačevala s ponarejenimi petkronskimi tolariji. Našli so pri njej še šest takih ponarejencev ter 320 K pravega denarja, o katerem ni mogla povedati, kje ga je dobila. Tak ponarejen denar je že dolgo krožil po Pulju.

**Insolventen je postal trgovec** Jožef Tschiritsch v Mariboru.

**Poskušen samomor sodnika.** V Vinkovcih v Slavoniji se je ustrelil tamošnji okrajni sodnik. Bori se s smrtjo, ker sta mu dve krogli ostali v glavi in jih ne morejo dobiti ven. Vzrok samomora ni znan.

**Smrten padeč.** Pri Sv. Urbanu pri Ptujju je padel branjevec Martin Vršec par metrov globoko in umrl vsled dobljenih poškodb.

**Prvi grozd** se je videl na Malem Kamnu v brežiškem okraju 26. aprila. Popoldne istega dne je pa prišla nevihta s točo.

**Za opeklinami je umrl** žagarju Stepišniku v Ribnici na Stajerskem 7letni otrok. — V Jančevem vrhu pri Slovenjem gradcu se je pa vdovi Tomažič deklica, na kateri se je vnela obleka, tako hudo opekla, da je v smrtni nevarnosti.

**Vlak je povelil** delavca Faleža v lipoglavskem predoru pri Ponikvi. Falež je bil takoj mrtev. To je v teku enega meseca že drugi smrten slučaj v tem predoru. Vzrok nesreče je baje ta, ker vlaki pri vходу v predor nič več ne žvižgajo.

**Ogenj.** V Trnčah ne Dravskem polju je pogorela hiša in gospodarsko poslopje Mihaela Kostevška. — V Javničah pri Marenbergu je istotako pogorela hiša in gospodarsko poslopje Gregorja Stefana. Zažgal je pastir vsled neprevidnosti.

**Prepoved goldinarske voljeve.** Dunajski uradni list je prinesel odredbo, s katero se prepoveduje raba goldinarske voljeve v poslovanju trgovcev in obrtnikov z občinstvom. Kdor bi se zoper to pregrešil, bo kaznovan z globo od 2 do 200 kron oziroma zaporom od 6 ur do 14 dni. Odredba stopi s 1. julijem v veljavo.

**Zatekel se je rjav, majhen jabečar** brez ovrtnika in znamke ter brez nagobčnika. Dobi se na Rešjevi cesti št. 12.

**Prvi maj v Ljubljani** je povsem miren. Zjutraj je bila vojaška godba budnica. Godba se je ustavila pred stanovanjem gg. podmaršala, deželnega predsednika, župana in knezoškofa ter povsod igrala po en komad. — Delavci večinoma delajo, delo stoji le pri Zabkarju, Mathianu, pleškarju Makovu, pri Cassermannu in Rojini. Pri Tönniesu ne delajo mizarji, pri „Kranjski stavbni družbi“ dela 8 mizarjev, 17 jih je odpuščenih, pri Eckerju dela le 7 kleparjev, pri Bričlju pa dva leskarja. Delavstvo je imelo dopoldne „pri Levu“ shod, ki se je pa vršil v najlepšem redu.

**K vlogu pri škofu** se nam poroča, da je policija v svrhu izsledbe tatu v knezoškofjsko palačo, kakor sploh zaradi tatvin v zadnjem času uvedla veliko akcijo. Civilni organ se je mudil že tri dni na deželi, v kamniškem okraju, kamor je vodila prvotna sled, a je dognal, da je bila to pomoč. Tudi po mestu hodijo civilni policijski organi od hiše do hiše v svrhu pridobitve tozadevnih informacij, kajti tatu, ki se je prejšnji dan mudil pri starinarju, mora na vsak način kdo poznati. Ali je tukaj stanoval, ali samo parkrat prenočil ali pa se je mudil v kaki gostilni. Pri tem pa ne moremo prikriti okolišnic, da policijska akcija pod nekako brezčutnostjo občinstva zelo trpi in da bi bilo želeti v splošnem interesu, če bi se od strani prebivalstva ta akcija bolj podpirala, kakor se to v drugih mestih dogaja. Na Dunaju n. pr. prihaja občinstvo pri velikih tatvinah iz lastne inicijative takorekoč kar trumoma k policijskim uradom in napoveduje svoje sume in marsikaka srečna izsledba dunajske policije je bila povzročena ravno po javnosti, po občinstvu. Da pa se le omogoči storilca dobiti v pest in obvarovati škodo drugega poštenega prebivalstva, je razpisala policija 100 kron nagrade, katero dobi oni, ki pove pravo sled. Vlom se je izvršil v noči od 22. na 23. aprila. Kakor že znano, je tat prišel v pisarno skozi peč, katero je razbil s sekuro, nahajajočo se na stopnicah. V pisarni je tat pustil čevlje, ki jih je prejšnji dan, kakor se je dognalo, zamenil pri starinarju Puglju s srebrno žepno uro, pri kateri je bila srebrna štiriplemenska verižica z vzdom, v sredi za obesek pa je imela srebrn srček. Ura je bila kupljena in dvakrat v popravilu pri T. Somnitzu na Sv. Petra cesti, trikrat (zadnjikrat meseca oktobra 1904) jo je pa popravljal urar Vilhar v Kopitarjevih ulicah in vrezal na znotrajno stran pokrova, kakor mu je napovedal lastnik, ime „Dragar“. Dotičnik, kmetake oblečen bolj velik, okoli 50 let star dolgoličen mož, ki pa s tatvino ni, to bodi poudarjeno, v nobeni zvezi, je prišel 18. septembra lanskega leta k Vilharju, rekel, da je prišel ob opisano uro in kupil neko staro anker uro s številko 100.077 za 10 K. Da se more nadalje po tatu poizvedovati, treba je najprvo Dragarja dobiti in zvedeti, kaj se je z njegovo staro uro zgodilo. Zamenjalec ure s čevlji je s tatom identičen in je okoli 30 let star, srednje postave, zagorelega obraza, rjnih košatih obrvi (menda je imel tudi črne brke, a to ni pozitivno). Oblečen je bil v rjav havelok in je nosil rjav mehak klobuk. Vsekdo, ki bi vedel, kje je tat, naj pravi, da se ne boji pota in ne prikriva take važnosti, marveč, naj se nemudoma zgasi pri mestni policiji. Ukradeni denar je obstajal iz bankovcev po 100, 50, 20 in 10 K ter iz nikla in srebra ter nekaj starih dvajsetic. Usodna ura z verižico je razstavljena občinstvu v pogled na policijskih oglaših. Da so vse orožniške postaje Kranjske in sosednih dežel o tem obveščene, je samo ob sebi umevno.

**„Društvena godba ljubljanska“** koncertuje danes popoldne v kinematografu „Edison“, Dunajska cesta, nasproti kavarne „Evropa“ in sicer pri predstavah ob 4., 5., 6., 7. in 8. zvečer.

**„Društvena godba ljubljanska“** koncertuje jutri zvečer v hotelu „Južni kolodvor“ (A. Seidl). Začetek ob 8. uri zvečer. Vstopnina prosta.

**Drobne novice.** — Pomaknitev mest v višji razred aktivitetne doklade. Finančni minister je povedal nemškemu poslancem, ki so prišli urgirati obljubljeno naredbo glede pomaknitve nekaterih večjih avstrijskih mest v višji razred aktivitetnih doklad, da je tako naredbo že bil predložil ministrskemu svetu ter zahteval v ta namen dva milijona kron, toda ministrskemu svetu se ta znesek ni zdel potreben primeren, zato izroči finančni minister dne ministrskemu svetu novo predlogo, tako da izide tozadevna naredba najbrž že v tekočem mesecu.

**Automobil je povelil in umrl** v Monakovem 81letnega slovečega zgodovinskega slikarja Jul. Franka.

**Duh se je omračil** luksurburškemu velikemu vojvodu.

**Za zgradbo novega vsoučilišča v Carihu** je ljudstvo z glasovanjem dovolilo 3 1/2 milijona frankov. Obenem je poslal neimenovan dobrotnik četrt milijona frankov za pokojninski zaklad za profesorje.

**Devot oseb je umrl** v Apoldi pri Berlinu prijati pletar Korb. Med umornjenimi sta bili dve njegovi ženi, sin in tri gospodinjje.

**Grozovita poplava v Moskvi.** Nad 3000 hiš s 25 000 prebivalci je pod vodo. Mnogo meščanov je moralo prebiti velikonočne praznike na strehah. Voda je narasla za 30 metrov nad normalom. Škoda se ceni na 45 milijonov.

**Volja ladja se je potopila.** Vsed razstrelbe smodnika se je potopila pri Peskadorskih otokih japonska križarka „Matsushima“. Utonilo je nad 200 mož posadke.

**O obisku angleškega kralja na Ruskem** ni v merodajnih ruskih krogih ničesar znanega.

**Palazetto di Venezia v Rimu** podro ter postavijo novo palačo med Viadelli Alstalli in Piazza San Marco.

**Razne stvari.**

\* **Psefograf** je najnovejši izum, s katerim se more natanko dognati v gledališču, kake vtiske napravlja igra na poslušalce. Aparat namreč beleži vse vzklake za in proti, ploskanje, žvižganje, sikanje itd. Prvi poskus s psefografom je bil one dni v gledališču v Rimu pri igri „Mučniki delac“. Glasom psefografa uspeh ni bil najsijajnejši. Od 1500 obiskovalcev je izrazilo svoje vtiske 499. Izmed teh jih je bilo 303 za, 144 proti, a pri 52 se ni moglo konstatovati, ali so se izražali za igro ali proti igri.

\* 18.782 samoumorov je bilo preteklo leto v Združenih državah, torej skoraj 30 vsak dan.

\* **Dobro zdravilo.** „Kakšno zdravilo si dal svojemu konju, ko je bil bolan, Kušelj?“ „Terpentina sem mu v gobec vtilil!“ „Tako?! Z Bogom Kušelj!“ „Z Bogom Sušelj!“ Čez tri dni. „Kušelj, ali mi nisi zadnjič rekel, da si dal svojemu konju terpentina, ko je bil bolan?“ „Seveda, Sušelj!“ „Poskusil sem tudi jaz, pa mi je konj poginil!“ „Moj tudi!“

\* **Parobrod za 5000 potnikov.** Na ameriški reki Hudson začne kmalu redno voziti parobrod „Robert Fulton“, na katerem bo prostora za 5000 potnikov. Parobrod ima več nadstropij ter je dolg 120 m, širok 13 m, a visok 25 metrov. Vozi z brzino 32 km v eni uri.

**Izpred sodišču.**

**Kazenske obravnave pred deželnim sodiščem.**

Nasilni delavec. Jožef Rozman, tovarniški delavec, je dne 16. januarja v kremi Neže Mencinger sitnaril, prevrnil mizo, in potem ko je natakarec poklicala krčmarico, in ga je slednja posvarila, naj miruje, jo je zgrabil za vrat in jo toliko časa davil, dokler je ni nje mož oprostil. Med tem je pa prišel obdolženec brat Janez, ki je Jožeta pograbil in ga iz sobe nesel. To je obdolženca tako raztogotilo, da je začel, v veži vpiti: »Daj mi nož, da ga zakoljem«. Brat Janez je zbežal v bližnje stanovanje, a obdolženec za njim, in bi ga bil gotovo z vzdignjenim stolom pobil, da ga ni sestra pograbila za roko, ter je bilo možno Janezu zbežati v prvo nadstropje. Brat Jože pa pograbi dolg nož in teče za njim, po naključju mu pa pade nož iz roke, katerega je pobrala Ivana Iskra ter z njim stekla v prvo nadstropje. Janez je moral pri orožnikih iskati pomoči zoper lastnega brata. Obsojen je bil Jože Rozman na 6 mesecev težke ječe.

Liter vina je domov nesel. V nedeljo 23. svečana t. l. so domači fantje v Vogljah zložili za vedro vina, katerega so v domači gostilni pili. Dogovorjeno je bilo, da ne sme nihče vina od tega kaj iz gostilne domov nesti, marveč se mora na lieu mesta izpiti. Fanta Andrej Oselj in Janez Srebrnjak sta pa slučajno naletela na kajžarja sina Janeza Zlateta, ki se je s prazno litrsko steklenico vračal v gostilno. Komaj da ga je Oselj na odgovor stavil in ga prijel za steklenico, že ga je Zlate vrezal v levo spodnje laket. Ko je pa še Srebrnjak vmes posegel, da bi napravil mir, mu je obdolženec zadal globoko vbodlino in dve manjši rani. Zagovor, da je to storil v silobranu, ni našel mesta; obsojen je bil na 5 mesecev težke ječe.

**Telefonska in brzojavna poročila.**

Minister Peschka umrl. Dunaj 1. maja. Nemški minister-rojak Peschka je danes zjutraj ob 3/4 na 1. umrl. Zadel ga je srčna kap.

Dunaj 1. maja. Minister Fran Peschka je zvečer bil s svojimi ožjimi prijatelji v gostilni in je nato kratek čas igral karte v kavarni. Po polnoči je šel domov. Prišedši v svoje stanovanje, je šel v kleset. Njegova stara oskrbnica je skoro nato slišala silen padeč; hitela je k vratom, da bi jih odprla. Ker so bile duri od znotraj zaprte, je poklicala hišnika, ki je s silo odprl vrata. Našla sta ministra ležati na tleh in hropeti. Prenela sta ga v sobo ter poklicala v hiši stanujočega zdravnika. Zdravnik je takoj prišel, a mogel je samo konstatirati ministrovo smrt.

Dunaj 1. maja. Minister Peschka je bil včeraj vse dopoldne doma. Ko je včeraj ob 2. popoldne šel v družbi z drugimi nemškimi politiki k baronu Becku, je rekel nekemu češkemu agrarnemu poslancu: „To ni posel za-me, boš videl, mene bo zadela še kap.“ Zvečer so imeli nemški poslanci sejo, pri kateri je bil tudi Peschka. Radi nastopa radikalcev je bil silno razburjen. Ko je šel od seje, se je srečal z nekim češkim žurnalstom, ki ga je pozdravil: „Klanjam se, ekscelencia.“ Peschka mu je na to rekel: „Ne boste me več dolgo imenovali ekscelenco!“

Dunaj 1. maja. Žena pokojnega ministra biva stalno doma v Opatovu na Češkem, kjer je bil pokojnik tudi župan. Danes zjutraj jo je o smrti moža obvestil župnik. Vdova se pripelje na Dunaj danes popoldne ob 3. Peschka je zapustil več otrok. Ena hčerka je že omožena, najstarejši sin pa je že akademik.

Dunaj 1. maja. Pogreb ministra Peschke bo najbrže šele v nedeljo. Z Dunaja ga prepeljejo v njegovo rodno mesto Opatov.

Dunaj 1. maja. Pokojni Peschka je prvi avstrijski minister, ki je umrl za časa svojega ministirovanja. Eden izmed ministrov je izvršil samomor: finančni minister Bruck, ki si je v uradu prerazal vrat.

Dunaj 1. maja. Ker je Peschka umrl kot aktiven minister, ostane njegovi ženi naslov „ekscelencia“.

Otvoritev III. jugoslov. umetniške razstave.

Zagreb 1. maja. Včeraj popoldne ob 4. je bila slovesno otvorjena III jugoslovanska umetniška razstava. Otvoril jo je s kratkim govorom predsednik Oton Iveković. Navzoča je bila pokroviteljica društva hrv. umetnosti bivša banica grofica Lila Pejačević in mnogo odličnega občinstva. K otvoritvi je prišlo zlasti mnogo gostov iz Beograda. Zvečer je bil intimen večer v hotelu „Royal“ za goste in jugoslovanske umetnike. Do sedaj je že prodanih do 10 slik. Mnogo se opaža, da so Slovenci zelo piličo zastopani: kipar nobeden, slikarji samo trije: Vesel, Šanfel in Vavpotič.

**Narodnjaki! Prispevajte za Trubarjev spomenik!**

**Meteorološko poročilo.**

Višina nad morjem 206. Srednji zračni tlak 736.9 mm.

| april | Cas opazovanja | Stanje barometra v mm | Temperatura v °C | Vetrovi    | Nebo      |
|-------|----------------|-----------------------|------------------|------------|-----------|
| 30.   | 9. zv.         | 746.0                 | 11.8             | sl. szahod | del. obl. |
| 1.    | 7. zj.         | 748.0                 | 7.4              | slab sever | jasno     |
| 2.    | 2. pop.        | 748.0                 | 17.0             | sl. jvzh.  | del. obl. |

Srednja včerajšnja temperatura 11.4° mm, norm. 12.0° mm. Padavina v 24 urah 0.0° mm.

*Čaraj glicerina* *mjilo* *aprovila koda* *belo in rožna.* *Babi se povzodi.*

**Sili na vodo, topli sečno kisline.**

**VITA** Prirodni naravni ekstrakti uravnoteženi proti acidi kislini, protima, sočnemu toču, zločim, čimom in črevesnim krčom, bolečinam na mehurju in lednicah. — Napredaj povod, v Ljubljani pri Mihaelu Kastnerju. 1878 2

**Stanovanje v vili**

se odda s 1. avgustom na Cesti na Rožnik 5 v Ljubljani. 1543-1

**Pristen dobri**

**brinjevec**

se dobi pri 309 9

**L. ŠEBENIKU v Spod. Šiški.**

**HOTEL „ILIRIJA“**  
v Ljubljani  
priporoča slavnemu občinstvu izbrano  
**restavracijo in hotel.**

Toči se vedno sveže in priljubljeno  
marčno pivo iz družinski pivovarne  
**Z. rec-Laski trg** ter sve-  
tovno znano **„Zrensko pivo“**.  
Najboljša domača, štajerska in istrska  
vina.

Specialiteta: salonski večer in  
štajerski risting. Vina v buteljkah.  
Izborna, vedno sveža **kaša in jaja**,  
opoldne in zvečer.

Sprejema se tudi abonement.  
Velik, prijazen in senčen vrt.  
Udobno urejene sobe za tuje. — Ka-  
varna v hiši.

Nizke cene — dobra postrežba.  
Za obilen obisk se priporoča  
**Marija Novak**  
hotellirka.

1556—1

**Zanesljivi**  
**potniki**

se sprejmejo za sosednje kronovine  
pod ugodnimi pogoji. 1533—2  
Ponudbe pod „Ugodnost“ na  
uprav. „Slov. Naroda“.

**10.000 parov čevljev!**  
4 pari čevljev samo 3 gld.

Vsed ugodnega ogromnega nakupa se  
odda za to nizko ceno: par moških in par  
ženskih čevljev, črnih ali rjavih na trakove  
z močno zbitimi podplati, najnovejše oblike,  
dalje par moških in par ženskih modnih  
čevljev, elegantnih in lahkih.

Vel 4 pari samo 3 gld.  
Za naročitev zadostuje dolgost  
1539 Razpošiljanje po povzetju.  
Izvoz čevljev KOHANE, Krakov št. 31.  
Neugajajoče rad zamožem

**Otvoritev**  
**Marijinega kopališča.**

Slavnemu občinstvu vljudo naznanjam,  
da se, kakor običajno vsako leto 1527—3  
**dne 1. maja**  
otvori  
**Marijino kopališče.**

Obilnega obiska vljudo prosti  
**FRIDERIK KOŠIR.**

**Gostilna**  
pri „Bebenčku“ na Glincah št. 20  
ob državni cesti in na ogalu nove  
ceste v Rožno dolino, se odda s  
1. junijem t. l. v najem. Prostorni,  
novi restavracijski in stranski pro-  
stori, velik star kostanjev vrt.

Naprodaj je tudi več pripravnih  
**stavbnih parcel**

Več se izve na Glincah št. 37  
pri Ljubljani. 1462—6

**Posteljno perje in puh**  
oprano in osnaženo  
1/2 kg od 45 kr. naprej

182—17 prodaja  
**C. I. Hamann**  
v Ljubljani.

V Sp Zadobrovi št. 3 pri Ljubljani  
je iz proste roke naprodaj lepo  
**posestvo**

v obsegu čez 50 orolov, in sicer iz  
nove, travnikov in gozdov, z go-  
voje živino in dvema konjema  
ter večje število prašičev in z vso  
gospodarsko prtilniko kakor vo-  
zovi itd. in to vse v prav dobrem  
stanju. Polje je vse obsejano in ob-  
delano. Krme se pridela, da se je  
vsako leto lahko proda za čez 200  
gld. v košnji. Glede zdrave pitne  
vode sta na razpolago 2 vodnjaka;  
eden ocelo v hlevu. 1523—3

**Hotel „Južni kolodvor“**  
(A. Seidel)  
Jutri, v soboto, 2. maja  
velik  
**KONCERT**  
popolne  
ljublanske Društvene godbe.  
Začetek ob 8. Vstop prost.  
Za obilen obisk se priporoča  
**A. SEIDEL**  
hotellir.

1557

**Pasji nagobčniki**  
v vseh velikostih se dobijo po naj-  
nižjih cenah pri 1549—1

**Fr. Stupicu**  
trgovcu z železnino in poljedelskimi  
stroji v Ljubljani na Marije Terezije  
cesti št. 1 in na Valvazorjevem trgu št. 6.

**Knjigovodja - korespondent**  
z Mahrovo šolo in večletno prakso za  
tovarne in trgovino, želi premeniti  
službo.

Ponudbe pod „Bogomil P.“ na  
uprav. „Slov. Naroda“ 1555—1

Zaradi pozne sezije prodaja najnovejšo  
damsko, moško, dekleško, deško in otroško  
konfekcijo tudi pod lastno ceno 1002—35

**O. Bernatovič**  
„angleško skladišče oblek“  
v Ljubljani, Mestni trg št. 5.

**Razglas**

V občini Šmihel pri št. Petru na Krasu namerava gospod župnik  
**Karel Lenassi** na tamošnjih obširnih skladih apnenca postaviti  
**tovarno za portland-cement**

in hoče ustanoviti, v dosego potrebnega kapitala, društvo.  
Vse predpriprave za novo industrijsko podjetje, kakor analize in pre-  
skušnje kamenja, nakup zemljišč in industrijski železnični tir so že izvršeni.  
Oni p. n. gospodje, ki se za to podjetje zanimajo in se ga hočejo ude-  
ležiti, se lahko o vseh podrobnostih poduče vsak četrtek in nedeljo dopoldne  
od 9.—12. v hotelu Union v Ljubljani, pritličje, desno. 1432—9

Županstvo občine Šmihel.

**RR. PP. Benedictins**  
zobna voda, zobni prašek, zobna pasta

Elixir Poudre Pâte

Pâte en tubes

**DENTIFRICES** Elixir, Poudre, Pâte  
**DES RR. PP. BENEDICTINS**  
de l'Abbaye de SOULAC

V originalnih zavojih se dobijo v vseh trgovinah.

1185—3

**Inspektorje**  
zavarovalniške stroke (zavarovanje  
življenja) zmožne slovenščine in nem-  
ščine, ki imajo na Kranjskem  
dobre zveze in so zagnani v vsakem  
oziru, sprejme takoj starorenomi-  
rana zavarovalnica za življenje  
z gotovo plačo. 1387—3

Ponudbe z navedbo referenc pod  
„zavarovalnica“ na uprav. „Slov.  
Naroda“.

**5000 kron zaslužka**  
plačam onemu, ki mi dokaže, da moja  
čudna zbirka  
**600 kosov samo za fl. 2-50**  
ni priložnostni nakup in sicer:  
Pristna švicarska pat. sist. Roskopf žepna  
ura, točno regul. in ki natančno gre, s šletno  
tvorniško pisano garancijo; ameriška double-  
zlatna oklepna verižica; 2 amer. double-zlata  
prstanca (za dame in gospode); angl. poslačena  
garnitura: manšetni, ovratniški in naprtni gumbi;  
bdelni amer. žepni nožek; elegantna svilnata  
kravata najnovejšega kroja, barva in vzorec po  
želji; prekrasna naprta igla s similit-briljantom;  
mična damska damska broža, poslednja novost,  
koristna žepna toaletna garnitura; elegantna  
pristno usnj. denarnica; par amer. butonov z  
imit. žlahtnim kamnom; pat. angl. vremenski  
tlakomer; salonski album s 36 umetn. ter naj-  
lepšimi pogledi sveta; prekr. koljé za na vrat  
ali v lase iz pristnih jutrovskega bisera;  
6 indijskih carovnikov — razvedre vsako družbo  
in že 350 razl. predmetov, koristnih in neu-  
trpljivih pri vsaki hiši — zastoj. Vse skupaj  
z eleg. sist. Roskopf žepno uro, ki je sama  
dvakrat toliko vredna, samo gld. 2-50. Po  
povzetju ali denar naprej (tudi znamke) pošilja  
**S. URBACH, svetovna razpošiljalnica.**  
Krakov št. 57.

N. B. Kdor naroči z zavetja, mu pridenem  
zastoj prima angl. britve ali 6 najfin. žepnih  
robcev. Za neugajajoče denar takoj nazaj, vsak  
riziko terej izključen. 1336

**Prodaja.**  
V ponedeljek, dne 4. maja t. l.  
se vrši v 1517—2  
**v Bercah pri Grosupljem (preje „na pošti“)**  
**prostovoljna javna dražba**  
6 pitanih volov, 2 krav in 1 junice  
dalje vse gospodarsko orodje, vozovi, koloselni, kočije i. t. d. i. t. d.  
Kupci se prijazno vabijo.

**Moderne srajce za gospode**  
spodnje hlače, spalne srajce, ovratniki, zapestnice, naprtniki, nogavice,  
naramnice, kravate, gumbi, žepne rute vedno v največji izbiri pri  
**P. Magdić, Ljubljana, Prežernove ulice št. 7.**

V 1128—5

Zakaj v tujini iskati,  
če najboljšo pred pragom leži.

**Planinškova pražena kava**  
se je vpeljala v kratkem času širom sveta. In zakaj???

er je najfiniješe kakovosti;  
zato povsod priljubljena.  
er je strokovno potom vročega zraka pražena;  
zato fino aromatična.  
er je prosta nezrelim in nezdravim zrn;  
zato zdravju neškodljiva.  
er je najizdatnejša  
zato najcenejša.

Prva ljubljanska velika žgálnica kave  
**KAREL PLANINŠEK**  
Ljubljana, Dunajska cesta, nasproti kavarni Europe.

470 13

Samo 6 dni  
**Havre-New York**  
Francoske prekomorske družbe.  
Edina najkrajša črta čez  
**Bazel, Pariz, Havre v Ameriko.**  
Veljavne vozne liste in brezplačna pojasnila daje za vse slovenske pokrajine  
samo

**Ed. Šmarda**  
oblastveno potrjena potovalna pisarna  
Ljubljana Dunajska cesta 18 Ljubljana  
v novi hiši „Kmetške posejilnice“, nasproti gostilni pri „Figovcu“

**Oes. kr. avstrijske državne železnice.**  
**Izvod iz voznega reda.**  
Veljaven od dne 1. oktobra 1907. leta.

**Odhod iz Ljubljane juž. žel.**  
7-05 jutraj. Osebn. vlak v smeri: Jesenice, Trbiž, Beljak, juž. žel., Gorica, d. ž., Trst, c. kr. drž. žel., Beljak čez Podrožčico, Celovec, Praga.  
7-07 jutraj. Osebn. vlak v smeri: Grosuplje, Rudolfovo, Straža-Toplice, Kočevje.  
7-08 predpoldne. Osebn. vlak v smeri: Jesenice, Beljak, (čez Podrožčico) Celovec, Praga.  
7-40 predpoldne. Osebn. vlak v smeri: Jesenice, Trbiž, Beljak juž. žel., Gorica drž. žel., Trst drž. žel., Beljak, (čez Podrožčico) Celovec.  
7-05 popoldne. Osebn. vlak v smeri: Grosuplje, Rudolfovo, Straža-Toplice, Kočevje.  
7-45 popoldne. Osebn. vlak v smeri: Jesenice, Trbiž, Beljak juž. žel., Gorica drž. žel., Trst drž. žel., Beljak, (čez Podrožčico) Celovec, Praga.  
7-35 zvečer. Osebn. vlak v smeri: Grosuplje, Rudolfovo, Straža-Toplice, Kočevje.  
7-38 zvečer. Osebn. vlak v smeri: Jesenice, Trbiž, Beljak, (čez Podrožčico) Celovec, Praga.  
10-40 ponoči. Osebn. vlak v smeri: Jesenice, Trbiž, Beljak, juž. žel., Gorica drž. žel., Trst drž. žel., Beljak juž. žel., (čez Podrožčico).

**Odhod iz Ljubljane drž. kolodvor:**  
7-28 jutraj. Osebn. vlak v Kamnik.  
7-05 popoldne. Osebn. vlak v Kamnik.  
7-10 zvečer. Osebn. vlak v Kamnik.  
7-50 ponoči. Osebn. vlak v Kamnik. (Samo ob nedeljah in praznikih v oktobru.)

**Dohod v Ljubljano juž. žel.**  
6-58 jutraj. Osebn. vlak iz Beljaka juž. žel., Trbiža, Jesenic, Gorice, Trsta.  
8-34 jutraj. Osebn. vlak iz Kočevja, Straže-Toplice, Rudolfovega, Grosuplja.  
11-15 predpoldne. Osebn. vlak iz Prage, Celovca, Beljaka juž. žel., čez Podrožčico in Trbiž, Gorice drž. žel., Jesenic.  
2-32 popoldne. Osebn. vlak iz Kočevja, Straže-Toplice, Rudolfovega, Grosuplja.  
4-36 popoldne. Osebn. vlak iz Beljaka juž. žel., Trbiža, Celovca, Beljaka (čez Podrožčico) Gorice drž. žel., Trsta drž. žel., Jesenic.  
6-50 zvečer. Osebn. vlak iz Prage, Celovca, Beljaka (čez Podrožčico) Jesenic.  
8-37 zvečer. Osebn. vlak iz Kočevja, Straže-Toplice, Rudolfovega, Grosuplja.  
8-45 zvečer. Osebn. vlak iz Beljaka juž. žel., Trbiža, Celovca, Beljaka (čez Podrožčico) Trsta drž. žel., Gorice drž. žel., Jesenic.  
11-50 ponoči. Osebn. vlak iz Trbiža, Celovca, Beljaka (čez Podrožčico) Trsta drž. žel., Gorice drž. žel., Jesenic.

**Dohod v Ljubljano drž. kolodvor:**  
6-48 jutraj. Osebn. vlak iz Kamnika.  
10-59 predpoldne. Osebn. vlak iz Kamnika.  
6-10 zvečer. Osebn. vlak iz Kamnika.  
9-59 ponoči. Osebn. vlak iz Kamnika. (Samo ob nedeljah in praznikih meseca oktobra.)

(Odhodi in dohodi so naznačeni v srednje-evropskem času.)

**G. kr. ravnateljstvo državnih železnice v Trstu**

**Podružnica v Splitu. Ljubljanska kreditna banka v Ljubljani. Podružnica v Celovcu.**

Del. glavnica K 2.000.000. Stritarjevo ulice št. 2. priporoča

promese na 3% zem. kred. srečke II. em. po K 5-50  
promese na 3% zem. kred. srečke I. em. po K 5-  
promese na 4% ogrske hipotekne srečke po K 4-  
promese na ogrske promisljake srečke cele po K 12- polovico K 7-

Vlaga na knjižnice in na tekoci račun obrestuje po 4 1/2%

Rezervni fond K 200.000.  
žrebanje glavni dobiček  
5. maja K 60.000  
15. „ „ 90.000  
15. „ „ 70.000  
15. „ „ 200.000

21—49